

LOKAL LÆREPLAN

VG2 DYREHEELSE

OVERORDNET MÅL

En praktisk rettet utdanning som klargjør elever på lærlingetid i dyreklinikk

Stend Vidaregåande Skule

Naturbruk

INNLEDNING

Hensikt: Utvikle kunnskap og ferdigheter som forbereder elever på arbeid i dyreklinikk.

Metoder: Teoriundervisning og praktiske øvinger. Drift av ungdomsbedrift. Studietur. Utferder til bedrifter og dyremiljøer.

Organisering: 75% øvinger, 25% klasserom

Vurdering: Separate karakterer for de to programfagene. La vurdering fra utplasseringsperiode og YFF telle i fagene. Se YFF mer i sammenheng med de to andre programfagene. Utarbeide vurderingsskjema sammen med temaplaner

Nasjonal læreplan: <https://hoering.udir.no/Hoering/v2/1244>

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning.....	1
Yrker innen fagområdet	2
Dokumentasjon	2
Helse og hygiene.....	2
Arter og raser	2
Språk og signaler.....	2
Atferd og læring	2
Anatomi, Fysiologi	2
Sykdomslære.....	3
Generelt stell og fôring	3
Avl og oppdrett.....	3
Medikamentlære	3
Diagnostisering og behandling	3
Praktisk dyrepleie	3
Dyrevelferd og Etikk.....	3
HMS.....	3
Dyrevelferd og lover.....	4
Dyreassisterte aktiviteter	4
Teknikk	4
Drift og entreprenørskap	4
Bedriftsetablering og forretningsplan	4
Drift og kvalitet.....	4
Markedsføring	4
Roller, ledelse og arbeidsmiljø.....	5
Veiledning og kundebehandling	5
Økonomi og regnskapsbegreper	5
Hygiene og smittevern	5
Bransjekunnskap	5
Lover, regler og retningslinjer	5

HMS.....	5
Ergonomi.....	5
Nasjonale læreplaner Vg2.....	6
Dyrekunnskap, dyrevelferd og aktivitet (280 t).....	6
Drift og entreprenørskap (197 t).....	6

DYREKUNNSKAP, DYREVELFERD OG AKTIVITET

YRKER INNEN FAGOMRÅDET

- Introduksjon til yrker der emnene i denne planen er aktuelle.
- Hvorfor er solid fagkunnskap viktig som ansatt i en dyrebutikk?

DOKUMENTASJON

- Journalføring. Burkort. Helsekort. Timeavtaler.
- Rutiner. Digitale verktøy

HELSE OG HYGIENE

- Helsesjekk - vite hva som er normalen.
- Kunne relatere funn med teoretisk kunnskap om kroppens fysiologi.
- Antiseptikk (Antibac, Virkon S), aseptikk
- Vite hvordan sykdommer føres videre og hvordan hygiene kan påvirke dette.
- Hygieniske prinsipper
- Zoonoser. Import/eksport problematikk

ARTER OG RASER

- Grunnleggende biologi for aktuelle arter og raser innen hobby- og sportsdyr.
- Dyrenes egenskaper og spesielle behov.
- Hobby- og sportsdyr-miljøet - organisering og aktivitet i klubber og foreninger.
- Fordeler og ulemper ved ulike arter og til ulike målgrupper. Drøft artene opp mot hverandre.
- Vitenskapelig navn, latinsk artsnavn
- Kjønnbestemming
- Levemiljø

SPRÅK OG SIGNALER

- Kroppsspråk og andre signaler for kommunikasjon blant de aktuelle artene.

ATFERD OG LÆRING

- Læringsteori, trening og treningsmetoder.
- Hund - håndteringstrening, kloklipp.
- Etologi og domestisering: selskapsdyr, hund, katt
- Emosjoner, stressorer. Problematferd. Aggresjon.

ANATOMI, FYSIOLOGI

- Skjelett
- Muskulatur
- Fordøyelse og indre organer
- Sanseorganer: Øyne, ører, nese, hud
-

SYKDOMSLÆRE

- De vanligste sykdommene på aktuelle arter.
- Forebygging av enkelte sykdommer og parasitter.
- Enkel patologi.

GENERELT STELL OG FØRING

- Grunnleggende ernæring.
- Praktisk føring
- Fôr - Innhold og næringsbehov
- Holdvurdering
- Fordeler og ulemper med frøblandinger og pelletert eller ekstrudert fôr til ulike arter.
- Fôrdyr
- Kjennetegn på godt fôr.
- Lage fôrveiledning for alle aktuelle arter

AVL OG OPPDRETT

- Innføring i avl
- Valg av avlsdyr; Helse, utstilling, atferdstester, konkurranser.
- Parring, drektighet, avvenning.
- Utvikling og sosialisering
- Kjennetegn på gode oppdrettere.

MEDIKAMENTLÆRE

- Hva er legemidler?
- Hva selges i Norge? Hvem har rett til å selge?
- Type medisiner. Hva er forskjellene? Noe terminologi

DIAGNOSTISERING OG BEHANDLING

- Laboratorieteknikk/rutiner.
- Klargjøre prøver for analyse til lab.
- Analyse avføring, bildediagnostikk, andre undersøkelsesmetoder.
- Halthetsundersøkelse og mønstring av hund og hest.
- Hva kan man gi råd om og når må man henvise?

PRAKTISK DYREPLEIE

- Bandasjeringsteknikker. Sårbehandling. Prøvetaking. Instrumentlære/sutur. Observasjon/overvåkning.
- Pleie og etterbehandling ved sykdom.
- Akutt behandling/førstehjelp.

DYREVELFERD OG ETIKK

- Overbehandling. Avliving. Metoder. Sorghåndtering.
- Regelverk, etiske retningslinjer, velferdsmessige hensyn.
- Human end-points, de tre R'ene.
- Mattilsynets rolle. Dyrevern vs dyrevelferd. Miljøberikelse. Stereotypier.

HMS

- Rutiner
- Håndtering av farlige stoffer.
- Personlig verneutstyr. Risikovurdering. Internkontroll.
- Sikker håndtering av dyr.
- Tema: Hund på klinikk, inn og ut av bur.

- Hva står HMS for og hvorfor er det så viktig?
- Når skal man tenke HMS?

DYREVELFERD OG LOVER

- Dyrevelferdsloven. Omfang, reguleringer, hovedformål.
- Omsetning og midlertidig hold av dyr.
- Lov om dyrehelsepersonell.
- Krav om dokumentasjon.
- Hundeloven
- Import og eksport av dyr. CITES
- Statens legemiddelverk - bruke oppslagsverk.
- Hvilke dyregrupper omfattes av dyrevelferdsloven?
- Hva er hovedformålet med dyrevelferdsloven?

DYREASSISTERTE AKTIVITETER

- Forberedelse og seleksjon av dyr til DAA.
- Planlegge, gjennomføre og evaluere aktiviteter med dyr.

TEKNIKK

- Bruk av verktøy.
- Materialvurdering; egenskaper, mengde, kostnader.

DRIFT OG ENTREPRENØRSKAP

BEDRIFTSETBLERING OG FORRETNINGSPLAN

- Bedriftsetablering
  - forretningside
  - mål og visjon
  - stiftelsesmøte, vedtekter
  - styre, generalforsamling
  - Brønnøysund, Altinn
  - selskapsformer
  - forretningsplan
- Organisering av bedrift
  - Stillingsbeskrivelser
  - Organisasjonskart
- Produktutvikling
  - Prissetting
  - Markedsføring
  - Profil
  - Logo
  - Unikt produkt

DRIFT OG KVALITET

- Drive ungdomsbedrift
- Kvalitet
  - dyrevelferd
  - regelverk
  - etikk
  - teknologi og digitale verktøy

MARKEDSFØRING

- Gjennomføre markedsundersøkelse, kundeundersøkelse og markedsføring

- Markedsstrategi
- Situasjonsanalyse
- markedsanalyse/markeds - undersøkelse
- SWOT analyse
- Målgrupper
- De fem P'er
- Kundeundersøkelse

ROLLER, LEDELSE OG ARBEIDSMILJØ

- Roller, ledelse
- Arbeidsmiljø
- IA
- trivsel og arbeidsglede
- kommunikasjon og samarbeid
- lede en arbeidsprosess

VEILEDNING OG KUNDEBEHANDLING

- Veiledning
  - henvisning
  - kompetanse
  - fagspråk
- Kundebehandling
  - kundeundersøkelse

ØKONOMI OG REGNSKAPSBEGREPER

- Budsjet
- Regnskap
- Bilagshåndtering og bilagsføring
- oppbygging av regnskap og enkel bokføring
- Resultat og balanse
- Utgift og inntekt

HYGIENE OG SMITTEVERN

- arbeide etter hygieniske prinsipper
- gjøre rede for smittevern

BRANSJEKUNNSKAP

LOVER, REGLER OG RETTNINGSLINJER

- gjøre rede for aktuelle krav til dokumentert kompetanse
- gjøre rede for og arbeide etter gjeldende lov- og regelverk

HMS

- vurdere gjennomføre og dokumentere HMS-arbeid, sette i verk forebyggende tiltak og følge rutiner og arbeidsinstrukser
- velge, bruke, tilpasse og vedlikeholde utstyr, verktøy materialer og metoder

ERGONOMI

- utføre arbeidsoppgaver på en ergonomisk riktig måte
- gjøre rede for vanlige belastningsskader og tiltak for å unngå disse

DYREKUNNSKAP, DYREVELFERD OG AKTIVITET (280 T)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, vurdere, gjennomføre og dokumentere daglig og periodisk arbeid med dyr og begrunne valg faglig
- planlegge, vurdere, gjennomføre og dokumentere tiltak som fremmer prestasjon, helse og dyrevelferd, og som forebygger helse- og atferdsproblemer
- gjøre rede for og vurdere reproduksjon, avl og oppdrett for aktuelle arter og bruksområder
- vurdere sammenhengen mellom dyrets tidlige liv og senere utvikling
- beskrive domestiseringsprosessen og vurdere hvordan det påvirker dyr og dyrevelferd
- gjøre rede for og reflektere over avlving og avlivingsmetoder
- gjennomføre helsesjekk og vurdere hold, atferd og bevegelser
- gjenkjenne og beskrive normaltilstander, normalatferd, avvik, smerter, sykdom og skade
- utføre førstehjelp og enkel smertelindring på dyr, vurdere når det er nødvendig å tilkalle hjelp, og sette inn tiltak i samarbeid med andre yrkesgrupper
- gjøre rede for og vurdere diagnostiske verktøy og metoder
- utarbeide fôrplaner og fôre, beskrive fordøyelsesprosesser og vurdere innhold og kvalitet i ulike fôrslag
- anvende læringsteori for å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere trening og atferdsendring
- trene dyr i håndtering og ulike bruksområder
- reflektere over og drøfte etiske og dyrevelferdsmessige utfordringer ved bruk og hold av dyr, og påvirkning på samfunn og miljø
- vurdere eget kompetanseområde og -nivå og når det er nødvendig å henvise til og samarbeide med andre yrkesgrupper

DRIFT OG ENTREPRENØRSKAP (197 T)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, tilby og vurdere aktiviteter, produkter eller tjenester for ulike målgrupper
- gjøre rede for etablering, utvikling og drift av næringsvirksomhet, hensikten med og innholdet i en forretningsplan, og hva som kjennetegner en bærekraftig virksomhet
- veilede, instruere og samarbeide med andre i utførelse av arbeidsoppgaver
- arbeide etter hygieniske prinsipper og ivareta smittevern mellom dyr, og mellom dyr og mennesker
- arbeide etter gjeldende lov- og regelverk, og gjøre rede for aktuelle krav til dokumentert kompetanse
- utføre arbeidsoppgaver på en ergonomisk riktig måte, gjøre rede for vanlige belastningsskader og iverksette tiltak for å unngå disse
- håndtere dyr på en sikker og trygg måte og vurdere risiko
- gjennomføre og dokumentere helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, sette i verk forebyggende tiltak og følge rutiner, kvalitetssystemer og arbeidsinstruksjoner
- velge, bruke, tilpasse og vedlikeholde anlegg, utstyr, verktøy, materiale og metoder
- informere og veilede kunder, og yte kundeservice
- drøfte dyreholdets og næringens betydning i Norge
- identifisere faktorer som påvirker arbeidsmiljø, økonomi og kvalitet, vurdere og reflektere over bedriftens bærekraft og påvirkning på miljøet, og foreslå og iverksette forbedringstiltak
- føre enkelt budsjett og regnskap, gjøre rede for sentrale elementer i økonomistyring og betydningen av korrekt regnskapsføring, og tolke nøkkeltall
- gjennomføre markedsføringstiltak og vurdere prissetting
- gjøre rede for etablering, utvikling, og drift av næringsvirksomhet, og arbeide etter gjeldende lov- og regelverk
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjøre rede for pliktene og rettene til arbeidsgivaren og arbeidstakaren